

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinînd recursul declarat de către Samsonov Alexandr,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări și Reasigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Samsonov Alexandr cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2016, prin care a fost respinsă cererea apelantului Samsonov Alexandr cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Samsonov Alexandr,

c o n s t a t ă:

La 23 ianuarie 2015, SAR „Donaris Vienna Insurance Group” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Samsonov Alexandr cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 iunie 2014 între SAR „Donaris Group” în calitate de asigurător și Samsonov Alexandr în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 000894525, prin care ultimul a transmis SAR „Donaris Group” răspunderea civilă pentru orice pagubă produsă prin accident cu autovehiculul de model „Ford Tranzit” cu numărul de înregistrare K AA 820.

Menționează reclamantul că la 17 iunie 2014, la orele 16:00, în mun. Chișinău s-a produs accidentul rutier în rezultatul căruia mijlocul de transport de model „Ford Tranzit” cu numărul de înregistrare K AA 820, condus de către Samsonov Alexandr a tamponat automobilul de model „Audi 80” cu numărul de înregistrare C KK 211 condus de Podceasiuc Nicolae.

În corespundere cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 17 iunie 2014 și a deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, vinovat de comiterea accidentului rutier sus-indicat a fost recunoscut pîrîtul Samsonov Alexandr.

Astfel, conform Dispoziției Nr. RCO 0619-2014 emisă de SAR „Donaris Group” SA la data de 29 iulie 2014 a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea (în conformitate cu prevederile art.2 al Legii nr. 414 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civile pentru pagubele produse de automobile) despăgubirii obligatorii de asigurare în mărime de 9 467,79 lei persoanei păgubite Podceasiuc Nicolae, fapt confirmat prin ordinul de plată anexat la cerere.

În context cu referire la prevederile art. art. 3 și 29 lit. f) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, indică că prin prisma înscrisurilor prezentate și administrate la dosarul de daune s-a constatat că, la momentul producerii accidentului în trafic posesorul Samsonov Alexandr nu dispunea de certificat de revizie tehnică pentru autovehiculul de model „Ford Tranzit” cu numărul de înregistrare K AA 820.

Relatează că situația în cauză generează dreptul SAR „Donaris Group” SA de a înainta acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubei în rezultatul accidentului de circulație.

Circumstanțele accidentului de autovehicul și anume, faptul că utilizatorul Samsonov Alexandr nu dispunea de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului constituie temei de a solicita încasarea de la persoana responsabilă a sumei despăgubirii de asigurare achitate păgubitelui în valoare de 9 467,79 lei.

Din acest considerent, la data de 30 septembrie 2014, SAR „Donaris Group” SA a înaintat reclamația nr. 2657/14, prin care solicitat pârâtului Samsonov Alexandr, achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, însă reclamația a rămas fără răspuns, fapt ce a generează adresarea în instanța de judecată privind încasarea sumei în ordine de regres în mod forțat.

În drept, își întemeiază cerințele în baza art.29 lit. f) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 –XVI din 22 decembrie 2006 și art. art. 14, 1328, 1329, 1410 și 1416 Cod civil.

Solicită încasarea din contul lui Samsonov Alexandr în beneficiul CAR „Donaris Vienna Insurance Group” SA în ordine de regres a sumei de 9 467,79 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și a cheltuielilor de judecată suportate inclusiv, suma de 2 950 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică și suma de 270 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărîrea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 20 mai 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat de la Samsonov Alexandr în beneficiul CAR „Donaris Vienna Insurance Group” SA în ordine de regres prejudiciul material în mărime de 9 467,79 lei, cheltuielile pentru plata taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 1 000 lei, iar în total suma de 10 751,82 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

La 27 mai 2015 CAR „Donaris Vienna Insurance Group” SA a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea apelului cu modificarea hotărîrii primei instanțe în partea ce ține de achitarea parțială a cheltuielilor cu titlu de asistență juridică și dispunerea încasării cheltuielilor pentru asistența juridică integral.

La 22 iunie 2015 Samsonov Alexandr, la fel, a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea a apelului casarea hotărîrii primei instanțe și

emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată. Totodată, Samsonov Alexandr a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2016, a fost respinsă cererea apelantului Samsonov Alexandr cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Samsonov Alexandr fiind comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 213 lei pînă la data de 30 noiembrie 2016 ora 15.00 și explicat că în caz de neîndeplinire a indicațiilor menționate în termenul stabilit cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 30 noiembrie 2016 Samsonov Alexandr a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia casarea încheierii contestate cu soluționarea în fond a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, dispunerea scutirii integrale de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond. Concomitent Samsonov Alexandr a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

În motivarea recursului a invocat că cererea privind scutirea de la plata taxei de stat a fost soluționată în lipsa sa, iar încheierea instanței de apel nu i-a fost înmînată.

Astfel, despre soluția instanței de apel a cunoscut de pe site-ul Curții de Apel Chișinău, iar copia încheierii nu a primit-o.

Prin urmare, solicită să fie considerat că nu a omis termenul la contestare încheierii instanței de apel, repunerea în acest termen și anularea refuzului instanței de apel de scutire de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului.

Consideră că a prezentat suficiente probe în confirmarea faptului că cuantumul taxei de stat pentru depunerea cererii de apel este considerabil, iar respingerea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat contravine normelor de drept procedural și-i încalcă dreptul la justiție și la contestarea hotărîrii primei instanțe.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

După cum denotă actele cauzei, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2016 a fost respinsă cererea lui Samsonov Alexandr cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Samsonov Alexandr fiind acordat apelantului termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă totală de 213 lei pentru depunerea cererii de apel pînă la 30 noiembrie 2016 ora 15.00 și explicat că în caz de neîndeplinire a

indicațiilor menționate în termenul stabilit cererea de apel nu v-a fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate v-a fi restituită.

Tot materialul probator și anume scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexat la materialele cauzei atestă că încheierea recurată a fost expediată pentru cunoștință în adresa lui Samsonov Alexandr și a fost recepționată de către destinatar la data de 23 august 2016 (f.d. 95, 99).

Cu toate acestea însă, recursul, împotriva încheierii menționate, a fost declarat de către Samsonov Alexandr la 30 noiembrie 2016, respectiv, în afara termenului legal prevăzut de art. 425 CPC.

Este de menționat că faptul depunerii cererii de recurs în afara termenului legal se confirmă și prin însuși solicitarea recurentului invocată în cererea de recurs cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului, care însă se constată a fi una neîntemeiată, deoarece recurentul nu a invocat nici un motiv, care ar justifica neîndeplinirea actului de procedură în termen și ar constitui temei pentru repunerea recursului în termen și nu a prezentat dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, pe când, în sensul prevederilor art. 116 alin. (1) și (3) CPC, este de înțeles că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, doar în cazul anexării la cererea de repunere în termen a probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii acestui act procedural în termenul legal.

Iar, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La acest capitol, instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea recursului la data de 30 noiembrie 2016, recurentul Samsonov Alexandr și-a exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a recursului și în consecință, atrage respingerea recursului ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază critic invocările recurentului precum instanța de apel a soluționat cererea privind scutirea de la plata taxei de stat în lipsa sa, deoarece actele cauzei conțin Avizul de recepție CN din 24 august 2015 și recipisele din 11 noiembrie 2015 și 30 martie 2016, prin care se confirmă că Samsonov Alexandr a fost înștiințat legal contrasemnătură despre ședințele instanței de apel din 11 noiembrie 2015 ora 10.00, 03 februarie 2016 ora 10.00 și respectiv, 01 iunie 2016 ora 11.00 (f.d. 57, 61), iar prin prisma prevederilor art. 102 alin. (4) CPC, care statuează că participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară, recurentul nu mai poate invoca necitarea sa pentru o dată ulterioară, sau lipsirea de posibilitate să-și apere interesele.

Totodată, nu pot fi reținute nici argumentele recurentului vizavi de faptul că nu i-a fost înmînată copia încheierii instanței de apel din 20 iulie 2016, întrucât actele din dosar atestă că după pronunțarea încheierii, prin care s-a respins cererea lui Samsonov Alexandr privind scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii

de apel și nu s-a dat curs cererii de apel, instanța de apel a întreprins măsurile necesare și a expediat apelantului Samsonov Alexandr pentru cunoștință copia încheierii respective, pe adresa indicată în cererea de apel, care de altfel, a fost specificată și în cererea de recurs ca adresă de corespondență și anume: mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 7, ap. 14, și la care a fost recepționată la data de 23 august 2016, fapt ce se confirmă prin Avizul de recepție CN 07 anexat la dosar (f.d. 99).

În această ordine de idei este cert că, depunând cererea de recurs împotriva încheierii instanței de apel în afara termenului legal, recurentul Samsonov Alexandr a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, fapt ce impune, respingerea cerinței de repunere în termen a recursului ca fiind neîntemeiată.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a încheierii judecătorești emise în instanța de apel și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (3 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, pentru considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul, fără motive întemeiate, a depus cererea de recurs în afara termenului legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a respinge recursul declarat de Samsonov Alexandr ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 427, lit. a) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge cererea lui Samsonov Alexandr cu privire la repunerea în termen de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de Samsonov Alexandr ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță